

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD	17 MEHEFIN 2019
PWNC:	MONITRO CYLLIDEB Y CRT, BLWYDDYN ARIANNOL 2018/19
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	CYNGHORYDD ROBIN WILLIAMS
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES
AWDUR YR ADRODDIAD:	STEPHEN MOORE
FFÔN:	01248 752634
E-BOST:	StephenMoore@ynysmon.gov.uk
AELODAU LLEOL:	d/b

A - Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

1. Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith nodi'r canlynol:-
 - (i) Y sefyllfa a nodir o ran perfformiad ariannol y Cyfrif Refeniw Tai (CRT) ar gyfer Blwyddyn Ariannol 2018/19.
2. **Cefndir**
 - (i) Ym mis Mawrth 2018, cytunodd y Cyngor ar gyllideb refeniw ar gyfer 2018/19 a oedd yn dangos gwarged cynlluniedig o £7.3m.
 - (ii) Roedd y gyllideb gyfalaf ar gyfer 2018/19 yn £12.4m ond dylid nodi nad oedd £3.6m o wariant a gynlluniwyd ar gyfer 2017/18 wedi ei gwblhau a'i fod wedi llithro i raglen gyfalaf 2018/19. Addaswyd y gyllideb i gynnwys £362k ychwanegol gogyfer gwaith adfer yn Amlwch (gweler isod). Daw hyn â chyfanswm y gyllideb gyfalaf i £16.4m.
 - (iii) Rhoes y cyfuniad o'r gyllideb refeniw a'r gyllideb gyfalaf wedi'i haddasu, ddiffyg cyllidebol cynlluniedig o £6.4m a fyddai'n cael ei gyllido o gronfa wrth gefn y CRT.
 - (iv) Mae'r CRT wedi'i 'glustnodi' ar gyfer dibenion penodol, ac ni ellir trosglwyddo ei gronfeydd wrth gefn i'r Gronfa Gyffredinol.
3. Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol y CRT am y Flwyddyn Ariannol o 1 Ebrill 2018 hyd at 31 Mawrth 2019.
4. **Trosolwg**
 - (i) Mae'r sefyllfa ariannol refeniw ar gyfer y flwyddyn yn dangos gorwariant o £121k. Roedd yr incwm £55k yn is na'r gyllideb wreiddiol, a'r gwariant £66k yn uwch na'r gyllideb wreiddiol. Ceir mwy o fanylion yn Atodiad A.
 - (ii) Roedd y gwariant cyfalaf £7.3m yn is na'r gyllideb, fel yr eglurir isod. Ceir mwy o fanylion yn Atodiad B.
 - (iii) Mae'r gwarged (yn cyfuno refeniw a chyfalaf) yn £7.2m yn well na'r gyllideb, yn bennaf o ganlyniad i wariant cyfalaf is na'r gyllideb.

5. Incwm

- (i)** Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, roedd yr incwm a dderbyniwyd £55k yn is na'r gyllideb, fel y nodir isod.
- (ii)** Roedd incwm rhent £250k yn is na'r gyllideb. Roedd y gyllideb yn rhagdybio y byddai nifer penodol o eiddo newydd yn cael eu gosod yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn ond roedd y nifer gwirioneddol yn is na'r ffigur yn y gyllideb. Mae cynllun 30 mlynedd diweddaraf y CRT wedi rhoi sylw i'r mater hwn er mwyn darparu cyllideb fwy realistig ar gyfer 2019/20.
- (iii)** Roedd rhagdybiaeth yn y gyllideb y byddai'r broses o ailfodelu'r stoc garejys wedi'i chwblhau ac y byddai llai o garejys ar gael i'w gosod. Fodd bynnag, mae cyflymder y gwaith modelu wedi bod yn arafach na'r disgwyl ac mae nifer y garejys sy'n dal i gael eu gosod yn uwch nag a gynlluniwyd. Roedd yr incwm £25k yn well na'r gyllideb wreiddiol.
- (iv)** Roedd Costau Gwasanaeth, sydd yn seiliedig ar y gwir gostau a gafwyd, £80k yn well na'r gyllideb wreiddiol.
- (v)** Roedd incwm arall £42k yn is na'r gyllideb, yn bennaf oherwydd bod incwm grantiau yn ystod y flwyddyn yn is na'r disgwyl.
- (vi)** Cynyddwyd y ddarpariaeth ar gyfer drwg-ddyledion gan £89k, £130k llai na'r gyllideb. Roedd y gyllideb yn rhagdybio y byddai'r gwaith o gyflwyno'r Credyd Cynhwysol wedi datblygu ymhellach nag a ddigwyddodd mewn gwirionedd, a llwyddodd y tîm adennill dyledion i leihau lefel y dyledion rhent oedd yn ddyledus gan gyn denantiaid.
- (vii)** O ganlyniad, cyfanswm y diffyg mewn incwm oedd £55k.

6. Gwariant nad oedd yn ymwneud â Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw

- (i)** Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol roedd gwariant nad oedd yn ymwneud â gwaith trwsio a chynnal a chadw £60k yn uwch na'r gyllideb. Gwariwyd £200k ar waith paratoi ar gyfer adeiladu tai newydd, gwariant nad oes modd ei gyfalafu arno nes y bydd y prif waith wedi cychwyn. Gwariwyd ar offer cyfrifiadurol a meddalwedd hefyd. Gwrthbwyswyd y gorwariant hwn o ganlyniad i benderfyniad i oedi'r arolwg stoc.

7. Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw

- (i)** Mae'r Uned Cynnal a Chadw Tai yn dangos gorwariant o £320k, er bod hyn yn cynnwys costau unwaith ac am byth eithriadol yn dilyn allanoli'r storffeydd. Hefyd, gwnaed mwy o waith cynnal a chadw dydd i ddydd a gwaith trwsio a gwasanaethu nwy. Roedd gwariant ar staff cynnal a chadw adeiladau (dim yr Uned Cynnal a Chadw Tai) £133k yn is na'r gyllideb wreiddiol oherwydd swyddi gwag yn ystod y flwyddyn.
- (ii)** Roedd gorwariant o £56k ar waith Trwsio a Chynnal a Chadw arall oherwydd gwaith ychwanegol yn ymwneud â diogelwch tân a chynnal tiroedd.

8. Addasiadau Diwedd Blwyddyn

- (i) Roedd gwariant ar y pennawd hwn £237k o dan y gyllideb. Roedd £389k o ganlyniad i gostau cyllido cyfalaf is na'r disgwyl o ganlyniad i lefel is o wariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn. Roedd costau a godwyd ar y CRT gan y Gwasanaethau Canolog £152k yn uwch na'r gyllideb wreiddiol o ganlyniad i'r polisi diwygiedig o godi am Cyswllt Môn, gwasanaethau polisi a chwynion a gorbenion swyddfa ychwanegol. Mae'r Cyngor yn parhau i adolygu'r polisi codi tâl i sicrhau fod costau yn cael eu dyrannu yn deg i'r CRT.

9. Gwariant Cyfalaf

- (i) Roedd y rhaglen gyfalaf wreiddiol a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Mawrth 2018 yn werth cyfanswm o £12,417k a oedd am gael ei gyllido o'r Lwfans Gwaith Trwsio Mawr (£2,665k) a chyfraniad o gronfa wrth gefn y CRT (£9,752k). Cafodd gwariant cyfalaf cynlluniedig o £3,581k ei ddwyn ymlaen fel llithriant o 2017/18 i roi rhaglen gyfalaf ddiwygiedig o £15,998k. Ychwanegwyd £362k i'r rhaglen gogyfer gwaith adfer (gweler isod) sydd yn rhoi cyfanswm rhaglen o £16,360k. Y gwir wariant oedd £9,028k, £7,332k yn is na'r gyllideb. Ceir mwy o fanylion yn Atodiad B.
- (ii) Roedd y contract gwres canolog £89k yn is na'r gyllideb, yn bennaf oherwydd cynlluniau i ohirio'r gwaith i flwyddyn ariannol 2019/20.
- (iii) Bu oedi yn y rhaglen gwella perfformiad ynni o ganlyniad i drafodaethau gyda'r darparwr cyfleustodau ynglŷn â gwaith angenrheidiol i uwchraddio'r isadeiledd cyn y bydd modd i'r rhaglen lawn gychwyn.
- (iv) Bu oedi yn y rhaglen waith amgylcheddol, y mae'r rhan fwyaf ohoni'n ymwneud ag ailfodelu garejys, oherwydd oedi wrth dderbyn caniatâd statudol.
- (v) Mae mwyafrif y gyllideb gwariant cyfalaf yn ymwneud â phrynu hen dai cyngor a datblygu tai newydd, gyda £7,964k yn cael ei ddyrannu. Roedd y gyllideb yn caniatáu ar gyfer prynu 15 cyn eiddo 'Hawl i Brynu' a datblygu 25 eiddo newydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, cyfanswm y gwariant oedd £1,525k. Bydd gwaith ar y safle wedi cychwyn ar 25 o ddatblygiadau newydd erbyn 31 Mawrth; sef 6 tŷ yng Nghaergeri, 3 Byngalo ym Moelfre ac mae'r gweddill ar dri safle arall yng Nghaergeri. Oherwydd oedi wrth gychwyn ein prosiectau adeiladu tai newydd, roedd tanwariant o £6.4m ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.
- (vi) Roedd y rhaglen ailfodelu stoc presennol, sef prosiect Llawr y Dref, yn dangos gorwariant o £256k. Mae'r gorwariant o ganlyniad i waith ychwanegol a nodwyd yn y cynllun ar ôl cychwyn y gwaith. Roedd y gwaith hwn yn golygu ymgorffori hen dŷ'r warden yn y cynllun.
- (vii) Mae gwaith adfer ar y 7 annedd CRT yng Nghraig y Don, Amlwch wedi cael ei ymgorffori yn y rhaglen gyfalaf CRT erbyn hyn.
- (viii) Bydd y tanwariant yn y rhaglen cyfalaf yn cael ei gario ymlaen i'r blynnyddoedd nesaf.

10. Balans y CRT

- (i) Roedd balans agoriadol cronfa wrth gefn y CRT yn £7,380k. Roedd y gyllideb ddiwygiedig yn caniatáu am ddefnyddio £6,412k o'r balans hwn. Fodd bynnag, arweiniodd y tanwariant ar y gyllideb gyfalaf ynghyd â'r gorwariant ar y gyllideb referniw at warged o £1,007k. Daw hyn â balans y gronfa wrth gefn i £8,387k ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Mae'r balans hwn wedi cael ei glustnodi, felly, gellir ei ddefnyddio i gyllido gwariant y CRT yn y dyfodol yn unig.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham y gwnaethoch chi eu gwrthod a / neu ddewis yr opsiwn hwn?

Amherthnasol

C - Pam mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r mater hwn wedi ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori

Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth Strategol (gorfodol)	
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	d/b – adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Ymgynghorir â hi fel rhan o'r UDA
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / eraill	

E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	
2	Gwrthdlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	

F - Atodiadau:

Atodiad A – Gwariant Referniw hyd at ddiwedd y Flwyddyn Ariannol
Atodiad B – Gwariant Cyfalaf hyd at ddiwedd y Flwyddyn Ariannol

F - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

- Cyllideb y CRT am 2018/19 (fel y'i cymeradwywyd gan y Pwyllgor hwn ym mis Mawrth 2018).
- Cynllun Busnes 30 Mlynedd y CRT am 2018/48 (fel y'i cymeradwywyd gan y Pwyllgor hwn ym mis Mawrth 2018).

ATODIAD A

CYFRIF CRT 2018/19			
	Cyllideb Flynyddol 2018/19	Alldro	Amrywiant
	£	£	£
CYFRIF REFENIW			
Incwm			
Anheddau	(17,339,000)	(17,089,211)	249,789
Garejys	(190,000)	(215,431)	(25,431)
Costau Gwasanaeth	(99,000)	(179,808)	(80,808)
Arall	(311,000)	(269,405)	41,595
Darpariaeth Dyledion Drwg	219,000	88,918	(130,082)
CYFANSWM INCWM	(17,720,000)	(17,664,937)	55,063
Gwariant nad yw'n Wariant ar Atgyweirio a Chynnal a Chadw			
Cyfranogiad Tenantiaid	115,820	106,052	(9,768)
Gweinyddu Rhenti	135,360	164,902	29,542
Rheoli Stadau	369,560	370,662	1,102
Gwariant Refeniw Arall	1,167,040	1,206,010	38,970
Cyfanswm Gwariant nad yw'n Wariant ar Atgyweirio a Chynnal a Chadw	1,787,780	1,847,626	59,846
Atgyweirio a Chynnal a Chadw			
Uned Cynnal a Chadw Tai (HMU)	3,016,840	3,337,021	320,181
Staff Cynnal a Chadw Adeiladau (dim HMU)	852,560	719,242	(133,318)
Atgyweirio a Chynnal a Chadw Arall	463,730	520,559	56,829
Cyfanswm Atgyweirio a Chynnal a Chadw	4,333,130	4,576,822	243,692
Addasiadau Diwedd Blwyddyn			
Costau Cyllido Cyfalaf	2,987,000	2,597,979	(389,021)
Ad-daliadau gan y Gwasanaethau Tai	635,120	634,872	(248)
Ad-daliadau gan y Gwasanaethau Canolog	693,360	845,213	151,853
Cyfanswm Addasiadau Diwedd Blwyddyn	4,315,480	4,077,664	(237,416)
CYFANSWM GWARIANT REFENIW	10,436,390	10,502,512	66,122
CYFANSWM REFENIW (GWARGED) / DIFFYG	(7,283,610)	(7,162,425)	121,185

	Cyllideb Flynyddol 2018/19	Alldro	Amrywiant
	£	£	£
CYFRIF GWARIANT CYFALAF			
Gwariant 2018/19	16,360,280	9,028,451	(7,331,829)
Lwfans Atgyweiriadau Mawr	(2,665,000)	(2,671,000)	(6,000)
CYFANSWM CYFALAF (GWARGED) / DIFFYG	13,695,280	6,357,451	(7,337,829)
(CYNNYDD) / GOSTYNGIAD NET YNG NGHRONFA WRTH GEFN Y CRT	6,411,670	(804,974)	(7,216,644)
Addasiad i gronfeydd wrth gefn		(202,000)	
Balans Agoriadol y CRT	(7,380,000)	(7,380,000)	
(Cynnydd) / Gostyngiad Net yng Nghronfa Wrth Gefn y CRT	6,411,670	(1,007,974)	
Balans Cau y CRT	(968,330)	(8,387,974)	

ATODIAD B

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Alldro (£)	Amrywiad (£)
CRT Tai			
Contract Gwres Canolog	500,000	411,218	(88,782)
Contract Cynnal a Chadw a Gynlluniwyd	3,983,500	4,838,159	854,659
Gwella Perfformiad Ynni	1,000,000	16,048	(983,952)
Gwaith Amgylcheddol	500,000	0	(500,000)
Caffaeliad Eiddo sydd Eisoed yn Bodoli/Datblygu Eiddo Newydd	7,964,780	1,524,910	(6,439,870)
Adeiladau Ailfodelu Stoc Presennol	500,000	756,164	256,164
Addasiadau Sector Cyhoeddus	350,000	374,038	24,038
Risg Tân	200,000	130,187	(69,813)
Safonau Ansawdd Tai Cymru	1,000,000	737,148	(262,852)
Gwaith Adfer	362,000	240,579	(121,421)
Cyfanswm CRT Tai	16,360,280	9,028,451	(7,331,829)